USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, projednal v neveřejném zasedání konaném dne 4. dubna 2024 stížnost **odsouzeného Arthura S.,** narozeného xxx, proti usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 14. 2. 2024, č. j. 7 PP 2/2024-29 a rozhodl

takto:

Podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu **se** stížnost odsouzeného Arthura S. **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Usnesením Okresního soudu v Olomouci ze dne 14. 2. 2024, č. j. 7 PP 2/2024-29 bylo rozhodnuto tak, že se podle § 88 odstavce 1 písmeno a) trestního zákoníku žádost odsouzeného Arthura S. o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody zamítá.

2. Proti tomuto usnesení si podal odsouzený stížnost. V písemném odůvodnění opravného prostředku, prostřednictvím obhájce JUDr. Jana Malého, uvedl, že byl stíhaný za trestné činy, které páchal do roku 2016, vyjma přečinu z roku 2022 (maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odstavce 1 písmena g) trestního zákoníku). Zmíněná trestná činnost byla páchána především v důsledku vlivu jeho okolí, kdy se stýkal se špatnými lidmi a byl také ovlivněn návykovými látkami, přičemž se jednalo o majetkovou trestnou činnost. Odsouzený se v rámci výkonu prvního nepodmíněného trestu odnětí svobody a následně po podmíněném propuštění snažil napravit svůj život, když již nepáchal trestnou činnost, tak jako v minulosti. Odsouzený pokračoval v nápravě svého života v rámci výkonu trestu odnětí svobody, kdy ve věznici neustále svým vzorným chováním přesvědčoval příslušné orgány, že není nezbytné vykonávat zbytek uloženého trestu. Odsouzený dostal několik pochval, přičemž toto mu také umožnilo hned několikrát přerušit výkon trestu. V rámci přerušení výkonu trestu se věnoval své rodině, především svému ročnímu synovi. Dále podstoupil ve Vazební věznici v Olomouci semináře týkající se drogové závislosti, které zprostředkovala společnost Podané ruce. Odsouzený nyní příkladně plní své povinnosti ve věznici, přičemž od počátku výkonu trestu je pracovně zařazen. V průběhu výkonu trestu byl 3x vyslán mimo věznici a zapojil se do pracovní činnosti v Mošnově. Tímto způsobem získal finanční prostředky a snažil se ze všech sil uhradit škodu, kterou způsobil svým

jednáním poškozeným, což se mu v převážné míře povedlo. Z výše uvedeného tak vyplývá, že se odsouzený reálně napravil a již není pro společnost jakkoli nebezpečný, neboť poznal, že cesta spojená s porušováním zákonů není stylem života, který chce vést.

3. Odsouzený vnímá pochybení okresního soudu především v tom, že dostatečně nepřihlédl k jeho aktuální nápravě a zamítavé rozhodnutí postavil na jeho trestní minulosti. Ze zpráv vychovatele a ředitele věznice přitom jasně vyplývá, že je poškozený vzorným jedincem, který si uvědomuje, čeho se dopustil v minulosti, velice toho lituje a ponaučil se ze svých chyb. Odsouzený v této souvislosti poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 19. 12. 2019, sp. zn. I. ÚS 3073/19, v němž tento uvedl, že je porušením zákazu dvojího přičítání, a tedy i principu ne bis in idem dle čl. 40 odst. 5 Listiny práv a svobod, pokud je zamítavé rozhodnutí o podmíněném propuštění založeno na okolnostech zohledněných v odsuzujícím rozsudku. Dále Ústavní soud judikoval ve svém nálezu ze dne 13. 7. 2021, sp. zn. IV. ÚS 575/21, že: *„... jelikož soudy nevzaly v potaz aktuální situaci odsouzeného, neposuzovaly, zda se polepšil, změnil a napravil, avšak při hodnocení předpokladů vedení řádného života se ohlížely primárně do minulosti, dopustily se dle Ústavního soudu rovněž porušení zákazu dvojího přičítání vyplývajícího z čl. 40 odst. 5 Listiny. "* Stejný závěr dále vyplývá taktéž z nálezu ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. II. ÚS 2503/16. S odkazem na judikaturu měl odsouzený za to, že prvostupňový soud neměl zohledňovat, že odsouzený nenastoupil dobrovolně do výkonu trestu, když za to byl již potrestán odsuzujícím rozsudkem. Dále je nutné zdůraznit, že obecně lze vzít v potaz trestní minulost odsouzeného, avšak toto by nemělo být stěžejní kritérium pro hodnocení podmínek pro podmíněné propuštění, když relevantní je posouzení aktuálního života odsouzeného. Soud prvního stupně dostatečně nezhodnotil nynější život a nápravu odsouzeného vyplývající z podkladů věznice. Její zaměstnanci jsou s odsouzeným v největším kontaktu a jsou tak odborně způsobilí posoudit vývoj jednotlivce a jeho nápravu, včetně skutečnosti, zda je odsouzený připraven vést řádný život v rámci podmíněného propuštění. Okresní soud v napadeném usnesení avizoval, že si je vědom polepšení odsouzeného, nicméně převáží jeho minulost a odsouzený s tím fakticky již nic dělat nemůže. Odsouzenému je tak zcela odpírána možnost podmínečného propuštění, protože nemá šanci aktuálně jakkoliv prokázat své polepšení a přesvědčit soud o tom, že by vedl řádný život, když minulost odsouzeného je pro soud jediným správným argumentem. Dále soud v bodu 6. odůvodnění uvedl, že se odsouzený vymlouvá a nepřebírá žádnou vinu za své skutky, tudíž nemá sebereflexi. Zmíněný závěr absolutně neodpovídá skutečnosti, kdy odsouzený již několikrát uvedl, že si je vědom svých činů, převzal za ně odpovědnost a poučil se z nich. Odsouzený v rámci výkonu trestu odnětí svobody opakovaně prokazoval svým chováním, že se napravil, když v této souvislosti dostal to nejlepší hodnocení. Výše uvedené závěry podporuje taktéž judikatura, konkrétně nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 2. 2022, sp. zn. IV. ÚS 2393/21, ze dne 28. 11. 2018 sp. zn. II. ÚS 482/18 nebo ze dne 13. 7. 2021 sp. zn. IV. ÚS 575/21. Okresní soud přesto dospěl k závěru, že se odsouzený nenapravil, což je v přímém rozporu s hodnocením jeho osoby věznicí. Soud dle zásady volného hodnocení důkazů má možnost dojít k jinému závěru, než vyplývá z uvedených zpráv z věznice, nicméně tento svůj názor musí řádně odůvodnit. V daném případě dospěl soud k závěru, že odsouzený není připraven vést řádný život, přičemž uvedené navnímal pouze z jednoho jednání. Účelem trestu je chránit společnost před společensky škodlivým jednáním, znemožnit odsouzenému pokračovat v páchání trestné činnosti, pozitivně ovlivnit pachatele trestného činu a vést jej ke své nápravě, působit na společnost jako formou prevence trestné činnosti. V daném případě byl účel trestu naplněn, když zejména došlo k nápravě odsouzeného. Z tohoto důvodu již není nutné, aby odsouzený pokračoval ve výkonu trestu odnětí svobody, přičemž by to naopak na odsouzeného mělo negativní vliv. Odsouzený by se měl co nejdřív po své nápravě dostat zpět do běžného života, aby neztratil kontakt se svými blízkými a mohl se plnohodnotně zapojit do společnosti a vést řádný život. Je zjevné, že v případech posuzování podmínečného propuštění neexistuje důkaz, který by na jisto potvrdil, že odsouzený bude za všech okolností vést řádný život. Z tohoto důvodu by mělo být přihlíženo k aktuálnímu stavu odsouzeného a dát mu možnost prokázat, že se opravdu změnil. De facto odsouzeného po nápravné stránce, kterou má vězení

přinést, napravil sám život, a současný trest tak plní funkci toliko sankční, a nikoli nápravnou. Odsouzený tak měl za to, že splnil veškeré podmínky pro možnost využití institutu podmíněného propuštění podle § 88 trestního zákoníku a závěrem navrhl, aby krajský soud změnil rozhodnutí okresního soudu a podmíněně jej propustil z výkonu trestu odnětí svobody za současného stanovení přiměřené zkušební doby.

4. Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) jako soud stížnostní (§ 146 odst. 2 písm. d) trestního řádu) úvodem shledal, že stížnost odsouzeného byla podána oprávněnou osobou (§ 142 odst. 1 trestního řádu) v zákonné třídenní lhůtě od oznámení usnesení a na místě, kde lze takové podání učinit (§ 143 odst. 1 trestního řádu). Současně krajský soud neshledal ani jiný důvod k zamítnutí stížnosti podle § 148 odst. 1 písm. a), b) trestního řádu z formálních důvodů bez věcného přezkoumání napadeného usnesení a jemu předcházejícího řízení.

5. Z podnětu podané stížnosti tedy krajský soud podle § 147 odst. 1 trestního řádu přezkoumal správnost a odůvodněnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení jeho vydání předcházející a po projednání věci v neveřejném zasedání dospěl k závěru, že stížnost odsouzeného není důvodná.

6. Úvodem je třeba konstatovat, že v samotném řízení, které předcházelo vydání napadeného usnesení, neshledal stížnostní soud žádných procesních vad, kdy v tomto ohledu nevznesl žádných námitek ani stěžovatel.

7. Podle § 88 odst. 1 trestního zákoníku soud může odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a ad a) odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody nebo ad b) odsouzený, jenž nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin,
   1. kterým byla nebo měla být způsobena smrt, nejde-li o trestný čin zabití podle § 141 odst. 1,
   2. kterým byla nebo měla být způsobena těžká újma na zdraví,
   3. jehož znakem je spáchání na těhotné ženě nebo na dítěti,
   4. který spáchal jako člen organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361),
   5. který spáchal v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo
   6. který je uveden v hlavě třetí, sedmé, deváté, dvanácté a třináctě zvláštní části tohoto zákona nebo v odstavci 4,

   a který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody, vykonal alespoň třetinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody.

8. Z pohledu krajského soudu je úvodem třeba uvést, že Ústavní soud ustáleně judikuje, že podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je i při splnění zákonem stanovených podmínek zákonným institutem mimořádným, který dává soudu možnost, nikoliv však povinnost odsouzeného z výkonu trestu podmíněně propustit. Na otázku možnosti podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nahlíží Ústavní soud jako na zákonem presumovaný benefit, jenž může být poskytnut odsouzenému, jen je-li zjevné, že jeho pobyt ve vězení vedl k nápravě a lze očekávat, že po propuštění nebude v trestné činnosti pokračovat. Užití tohoto dobrodiní není nárokové a automatické pro každého vězněného, a je na obecných soudech, aby posoudily všechny okolnosti konkrétního případu a rozhodly, zda důvody pro mimořádné zkrácení trestu nastaly. Jde o výjimku z obecného pravidla výkonu celého spravedlivě vyměřeného trestu, který se automaticky

nezkracuje pouze slušným chováním během věznění. Pokud obecný soud dospěje k závěru, že požadavek pozitivní prognózy budoucího chování odsouzeného není dán, jde o výraz nezávislého soudního rozhodnutí, který i Ústavní soud respektuje.

9. Zatímco polepšení sleduje aktivitu a změnu odsouzeného v blízké minulosti, případně v přítomnosti, očekávání vedení řádného života je orientováno do budoucna. V souvislosti s posuzováním „pozitivní prognózy" je důležité i zjištění, v jakém prostředí bude pachatel žít a pracovat po propuštění z výkonu trestu, zda má rodinné a sociální zázemí, zaměstnání, bydlení, jaké jsou jeho sociální poměry, jaké podmínky má vytvořeny pro přechod do normálního života na svobodě atd. Rovněž trestní minulost odsouzeného je aspektem, který je namístě zhodnotit při očekávání vedení řádného života v budoucnu, nelze ji však hodnotit formalisticky. Význam má i případné zjištění, jak bude veřejnost reagovat na předčasné propuštění pachatele z výkonu trestu odnětí svobody.

10. Smysl podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody tedy není v tom, aby za dobré chování, případně za dobrou práci ve výkonu trestu, byl pachatel automaticky propuštěn po odpykání stanovené doby na svobodu bez zřetele na to, jaká je prognóza jeho dalšího chování. Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je totiž namístě jen tehdy, jestliže vzhledem ke všem okolnostem, které mohou mít v tomto směru význam, je odůvodněn předpoklad, že odsouzený povede i na svobodě řádný život a že tu není pro společnost příliš velké riziko jeho recidivy (viz např. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, 1775 s. a násl.).

11. Krajský soud se všemi zákonnými hledisky uvedenými v § 88 odst. 1 trestního zákoníku zabýval a při své rozhodovací činnosti dospěl k závěru, že splnění všech zákonných podmínek nezbytných pro podmíněné propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody nebylo v posuzovaném případě prokázáno, a proto je třeba usnesení okresního soudu považovat za správné a zákonné.

12. Stížnostní soud se zcela ztotožnil s přiléhavou argumentací okresního soudu uvedenou v odůvodnění napadeného usnesení a v podrobnostech na ni odkazuje, neboť není úkolem nadřízeného soudu, aby ve svém rozhodnutí opakoval argumentaci, proti níž nemá žádných výhrad.

13. Rovněž krajský soud dospěl po provedeném neveřejném zasedání k závěru, že obžalovaný splnil formální podmínku spočívající ve vykonání poloviny trestu odnětí svobody a dále svým chováním a plněním povinností, zejména ve výkonu trestu, prokázal polepšení. Uvedené jednoznačně vyplývá z hodnocení odsouzeného věznicí. Ve shodě se soudem okresním však ani krajský soud neshledal u odsouzeného splnění další zákonné podmínky, a to, že je možné od něj očekávat, že v budoucnu povede řádný život. Krajský soud v této souvislosti odkazuje na odůvodnění napadeného usnesení na straně 3, bod 5., v němž okresní soud absenci prognózy řádného života na svobodě podrobně odůvodnil.

14. Krajský soud v této souvislosti zdůrazňuje, že odsouzený žádá o podmíněné propuštění z výkonu uložených trestů odnětí svobody, z jejichž výkonu byl již jednou podmíněně propuštěn, a to usnesením Okresního soudu v Olomouci ze dne 4. 4. 2019, č.j. 7 PP 4/2019–24, které nabylo právní moci téhož dne. Vzhledem k tomu, že se však neosvědčil ve zkušební době podmíněného propuštění, muselo být okresním soudem rozhodnuto, že zbytek trestu vykoná. Odsouzený pak navíc nerespektoval ani výzvu k nástupu trestu a do jeho výkonu musel být dodán orgány policie, čímž se dopustil přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odstavce 1 písmeno g) trestního zákoníku, za který byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 9. 3. 2023, sp. zn. 6 T 17/2023, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 4 měsíců. Odsouzený tak nevyužil této šance v podobě zmírnění již uložených a vykonávaných nepodmíněných trestů odnětí svobody, neboť ve zkušební době podmíněného propuštění

ignoroval uložený dohled, lhal probačnímu úředníkovi o náhradě škody některým poškozeným, a navíc řídil v uvedené době vozidlo pod vlivem pervitinu, za což byl potrestán ve správním řízení. Ač byl tedy odsouzený usnesením Okresního soudu v Olomouci cit. shora, podmíněně propuštěn z výkonu 6 trestů odnětí svobody tam specifikovaných, neučinil nic pro to, aby se do výkonu trestu nemusel vrátit. K dovršení jeho nápravy a k resocializaci na svobodě tedy nedošlo a odsouzený svým způsobem života a chováním ve zkušební době neprokázal, že se napravil. Následně pak nerespektoval ani výzvu soudu k nástupu trestu, čímž se dopustil další úmyslné trestné činnosti. Tyto skutečnosti tak jednoznačně svědčí o tom, že odsouzený zcela ignoroval soudní rozhodnutí a neměl náhled na svoji osobu ani na své chování. Všechny tyto skutečnosti pak bylo nezbytné promítnout do hodnocení zákonné podmínky, zda lze od odsouzeného očekávat, že v budoucnu povede řádný život, což okresní soud učinil. Pokud jde o argumentaci odsouzeného spočívající v tom, že se ve výkonu trestu chová vzorně, za což mu byly uloženy pochvaly, stejně tak přerušení výkonu trestu atd., krajský soud tyto skutečnosti hodnotí pozitivně a ve shodě s okresním soudem dospěl k závěru, že odsouzený prokázal tzv. „polepšení“. Všechny jím uváděné skutečnosti uvedené v odůvodnění usnesení spadají do této kategorie. Nelze však pominout i skutečnost, že je odsouzený již vězeňského prostředí znalý, stejně tak má zkušenosti s žádostí o podmíněné propuštění a je si tedy dobře vědom, že bez řádného chování a plnění povinností ve věznici by jeho žádost neměla šanci na úspěch.

15. Okresní soud pak dále v souvislosti s hodnocením „prognózy“ správně poukazoval v odůvodnění usnesení i na trestní minulost odsouzeného, který má 10 záznamů o odsouzení v opisu rejstříku trestů, přičemž mu byly v důsledku nevedení řádného života přeměňovány tresty podmíněné na nepodmíněné, nevážil si amnestie prezidenta republiky a ani podmíněného propuštění. V souvislosti s hodnocením trestní minulosti odkazuje krajský soud na usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2020, sp.zn. IV. ÚS 1581/2020, v němž tento uvedl, že je třeba přisvědčit názoru soudu, podle něhož lze přihlédnout k trestní minulosti odsouzeného. Takový postup je naopak nezbytný pro posouzení rizika nepřijatelného chování odsouzeného po propuštění [srov. např. nález ze dne 3. 1. 2017, sp. zn. I. ÚS 2201/16 (N 4/84 SbNU 69)]. Nutnost zohlednění trestní minulosti odsouzených Ústavní soud ve své ustálené judikatuře zdůrazňuje, přičemž takový postup nepředstavuje porušení zásady ne bis in idem (srov. např. usnesení ze dne 6. 5. 2015 sp. zn. IV. ÚS 830/15, ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. I. ÚS 1089/15, ze dne 26. 4. 2016, sp. zn. IV. ÚS 300/16). Ústavní soud ve své judikatuře toliko zapověděl, aby žádosti o podmíněné propuštění mohly být zamítnuty pouze s poukazem na závažnost spáchané trestné činnosti. Okresní soud jednoznačně postupoval v souladu s ustálenou judikaturou při posuzování žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění. Stran očekávání vedení řádného života pak odkazuje stížnostní soud v podrobnostech na stranu 3, bod 6., napadeného usnesení.

16. Krajský soud se tedy po provedeném neveřejném zasedání ztotožnil s okresním soudem, že v případě odsouzeného dosud nebyly splněny veškeré zákonné podmínky pro podmíněné propuštění. Při rozhodování o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je třeba rozlišit, kdy chování odsouzeného a plnění jeho povinností ve výkonu trestu odnětí svobody jsou projevem pouze vnější adaptace odsouzeného na prostředí věznice a kdy jde o známky skutečných změn osobnosti odsouzeného odůvodňujících naději, že i v budoucnu povede řádný život. Chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody a plnění jeho povinností jsou proto sice neopomenutelnými, nikoli však jedinými hledisky, z nichž lze usuzovat na splnění zákonných podmínek. Stížnostní soud dospěl k závěru, že s ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti není v případě odsouzeného prozatím odůvodněn předpoklad, že povede i na svobodě řádný život a že tu není pro společnost příliš velké riziko jeho recidivy. V této souvislosti krajský soud opětovně zdůrazňuje, že podmíněné propuštění ze stejných trestů odnětí svobody odsouzený svým jednáním již jednou zmařil a nadto se dopustil další úmyslné trestné činnosti. Z těchto důvodů je na místě, aby odsouzený nesl následky svého nezodpovědného chování a ve výkonu trestu odnětí svobody pokračoval. V podrobnostech pak odkazuje krajský soud na odůvodnění napadeného usnesení, s

nímž se ztotožnil. Svou žádost o podmíněné propuštění může odsouzený podat znovu, a to po uplynutí 6 měsíců od právní moci zamítavého rozhodnutí (§ 331 odst. 5 trestního řádu).

17. Krajský soud tedy stížnost odsouzeného postupem podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodnou zamítl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Olomouc 4. dubna 2024

Mgr. Zuzana Vladyková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Gráblová.